

139 . Drăgușeni | Comuna: Drăgușeni | Județ: Botoșani | Punct: La Căldare - Dealul Chițanca | Anul: 2022

Anul: 2022

Cod RAN: 37182.01

Perioade: Preistorie

Epoci: Epoca bronzului târziu

Tipuri sit: locuire

Autori: (Mateș) Kovacs Adela, Marian Adrian Lie, Lavinia Grumeza, Carsten Mischka, Miruna Oana, Denis Mereuță, Mihnea Negoescu

Instituții: Muzeul Județean Botoșani, Institutul de Arheologie Iași, Institutul de Arheologie Iași, Institutul de Arheologie Iași, Universitatea "Babeș - Bolyai", Cluj-Napoca, Universitatea "Babeș - Bolyai", Cluj-Napoca, Universitatea "Babeș - Bolyai", Cluj-Napoca

Nr. autorizatie: 613

Data autorizatiei: 2022-09-21

Raportul de cercetare de la Drăgușeni, jud. Botoșani Punct: La Căldare - Dealul Chițanca

Raport

Comuna Drăgușeni situată la aproximativ 44 de km de municipiul Botoșani este formată din satele Drăgușeni, Podriga și Sărata-Drăgușeni. Situl arheologic La căldare-Dealul Chițanca este amplasat la aproximativ 2,9 km Nord-Vest de sat și 200 m Nord-Est de drumul județean 293 care leagă municipiul Dorohoi de satul Ghireni. La 500 m Sud-Vest situl este mărginit de râul Podriga, afluent al râului Bașeu. Situl arheologic de la Drăgușeni - Dealul Chițanca a fost localizat pentru prima dată de un colectiv format din N. Zaharia, Em. Zaharia și F. Aprotosoia în anul 1963 și este compus din 25 de cenușare încadrate cronologic în Epoca Târzie a Bronzului [1]. Zona de interes din cadrul acestui sit se află la Nord-Vest în imediata vecinătate a cenușarelor. Aici, în toamna anului 2020, cu ajutorul imaginilor satelitare, a fost identificat un posibil șanț de apărare circular cu diametrul de aproximativ 150 m, necunoscut până atunci. În perioada imediat următoare un colectiv format din angajați ai Muzeului Județean Botoșani și ai Institutului de Arheologie din Iași s-au deplasat în acest punct pentru a confirma sau infirma existența posibilei fortificații prin cercetări de suprafață. Rezultatele acestei deplasări au fost cu totul nesatisfăcătoare deoarece nu s-au putut observa diferențe de elevație în teren care ar fi marcat posibilele șanțuri și valuri și nici material arheologic (resturi osteologice, fragmente ceramice) la suprafața solului. Acest fapt contrasta cu cenușarele din vecinătate unde material arheologic specific culturii Noua se regăsea din abundență. În primăvara lui 2021 s-a revenit în teren împreună cu o echipă formată din specialiști și studenți de la Universitatea Friedrich Alexander din Erlangen condusă de Carsten Mishka și a fost efectuată o scanare geomagnetică pe perimetrul presupusei fortificații. Rezultatele scanării au confirmat existența fortificației de formă circulară și un diametru de 160 m. Lățimea șanțului de apărare este de aproximativ 12-13 m. De asemenea, în interiorul suprafeței marcate de șanțul de apărare pot fi observate resturile a cel puțin două structuri de formă rectangulară (denumite în continuare Clădirea 1 și Clădirea 2) marcate de anomalii geomagnetice ce reprezintă pereții arși. Clădirea 1 are o lungime de aproximativ 22 m și o lățime de aproximativ 14 m și este orientată pe direcția NNE-SSV. Spre partea nordică a structurii se poate observa un posibil perete interior ce delimitează o suprafață de aproximativ 60 de m² dintr-un total de 308 m². Clădirea 2 urmează aceeași orientare ca în cazul primei clădiri (sunt dispuse paralel), iar dimensiunile sunt aproximativ aceleași. Totuși semnalul geomagnetic este mai slab spre deosebire de prima clădire. Alte cinci aglomerări de anomalii geomagnetice pot fi observate în proximitatea celor două posibile clădiri, două dintre acestea având forme regulate celelalte trei având forme neregulate.

În toamna anului 2021 s-a desfășurat o primă campanie de săpături arheologice[2] care a avut ca scop cercetarea Clădirii 1. În acest sens a fost concepută o strategie de cercetare pe griduri. Suprafața clădirii și zona imediat adiacentă acesteia a fost împărțită în 24 de griduri cu dimensiunile de 5x5m conform fig.1, iar

colțurile casetelor (cu roșu numerotate de la 1 la 35) au fost trasate mai întâi într-un program GIS iar apoi în teren cu ajutorul unui GPS UniStrong G970II. Denumirea unităților de cercetare arheologică păstrează numerotarea gridurilor prezentate în fig.1. Astfel prima casetă deschisă în 2021 a fost în gridul 12. După decaparea mecanică a nivelului de arătură, s-a conturat un nivel de culoare brun închis cu o concentrație mare de chirpici cu impresiuni de nuiele și pari pe direcția NNE-SSV ce suprapune exact anomalia geomagnetică. După înlăturarea acestui nivel și a fragmentelor de chirpici s-a ajuns pe nivelul geologic de culoare galbenă (silt-lutos) în care s-au conturat fundul gropilor unui aliniament de stâlpi în zona mediană a casetei. Material ceramic nu a fost identificat în această cercetare arheologică iar materialul osteologic a fost de asemenea foarte sărăcăcios fiind compus din două fragmente. Fragmentele osteologice au fost trimise pentru datare la laboratorul de la Poznan. Deși ambele probe au fost recoltate din același nivel acestea arată date total diferite (tab.1). Proba nr. 2 ar putea corespunde cronologic cu cenușarele aparținând culturii Noua din vecinătate, dar faptul că artefactele sunt amestecate în nivelul amintit anterior (cel mai probabil din cauza unor procese post-depoziționale), îndeamnă la prudență.

În toamna acestui an am deschis o nouă unitate de cercetare și anume Caseta 15 (5 x 5 m) pentru a putea evalua mai bine interiorul structurii. La fel ca în anul precedent un nivel brun-închis cu o concentrație mare de chirpici s-a conturat sub nivelul de arătură. Chirpiciul se concentrează pe latura estică a secțiunii și confirmă încă odată verosimilitatea scanării geomagnetice. În colțul de sud-vest vizibil și în scanarea geomagnetică ca anomalie de formă circulară, s-a identificat în săpătura arheologică o vatră amenajată cu lipitură de lut, parțial dezafectată. Aceasta s-a conturat la o adâncime de 30 cm imediat sub nivelul de arătură, fiind parțial afectată de talpa plugului. Acest fapt ne îndeamnă să credem că nivelul de călcare antic care ar corespunde acestei structuri ar fi fost aproximativ la această adâncime dar a fost cel mai probabil distrus de lucrările agricole. Restul descoperirilor arheologice, în principal fragmentele de chirpici se regăsesc începând de la această adâncime în întreg nivelul vegetal antic la adâncimi variate. Acest fapt pare să ne indice că așa numitul nivel cultural nu mai există acesta fiind îndepărtat în totalitate în urma lucrărilor agricole, iar descoperirea chirpiciului în nivelul de vegetal antic se datorează unor procese post-depoziționale (fig.2). În această campanie au fost descoperite șapte fragmente ceramice de dimensiuni mici, dar acestea sunt atipice și rulate, așadar nu ne putem pronunța din acest punct vedere asupra unei încadrări cronologice sau culturale.

Note

- Conform fișei RAN; Zaharia et alii 1974, p. 137
- Adela Kovács et al, Drăgușeni, jud. Botoșani Punct: La Căldare - Dealul Chițanca, în Cronica Cercetărilor Arheologice din România - campania 2021, p.820-825.

Informații suplimentare online

[Raportul 6960 din cronica.cimec.ro](http://raportul6960.din.cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](http://localizare.pe.harta.folosind.Mapserver.Cimec.ro)
